

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 3 februari 1944 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 40 § 1 mom. lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Genom en den 22 december 1943 dagtecknad proposition, nr 9, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av 40 § 1 mom. lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Härigenom förordnas, att 40 § 1 mom. lagen den 14 juni 1918 om fattigvården¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

40 §.

1 mom. Har fattigvårdssamhälle — — — är beläget.

Lag samma vare beträffande avgift för vård, som lämnats å landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, tillhörig anstalt för sinnessjuka, sinnesslöa, fallandesjuka, blinda barn under skolåldern eller psykopatiska och nervösa barn eller å enskild dylik anstalt, som åtnjuter statsbidrag eller blivit av Konungen för ändamålet godkänd.

I fråga — — — motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1944.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för propositionen, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

¹ Senaste lydelse se SFS 1927: 208.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 augusti 1943 har medicinalstyrelsen hemställt om viss ändring av 40 § lagen den 14 juni 1918 om fattigvården i syfte att fattigvårdssamhälle, som erlagt avgift för vård å anstalt för psykopatiska och nervösa barn, må kunna därför erhålla gottgörelse av vederbörande landsting. Styrelsen framhåller inledningsvis, att av kommunerna för vård omhändertagna sinnesslöa, fallandesjuka, tuberkulösa eller vanföra till en betydande del utgjordes av barn i skolåldern, för vilka syftet med omhändertagandet ej blott vore medicinsk behandling utan även uppfostran och för varje abnormgrupp särskilt anpassad skolundervisning. Vad beträffade omhändertagandet och undervisningen av övriga abnorma barn, såsom blinda eller dövstumma, hade staten helt påtagit sig kostnaden därför. Utvecklingen hade alltså lett därefter att primärkommunerna befriats från kostnaderna för vårdavgifterna för alla abnorma barn, som omhändertogs för vård och uppfostran. Härifrån finnes dock ett undantag, nämligen de barn, som intoges å anstalt för psykopatiska och nervösa barn. Efter att ha erinrat om att enligt kungörelse den 4 juni 1937, nr 303, vissa anstalter för psykopatiska och nervösa barn komme i åtnjutande av statsbidrag omnämner medicinalstyrelsen, att för närvarande inom landet finnes fyra anstalter för psykopatiska och nervösa barn med ett sammanlagt platsantal av 128, vilket fördelade sig på följande sätt:

Mellansjö skolhem, Täby	47 platser
Skärsbo barnhem, Alingsås	23 »
Råbylund, Lund	24 »
Myroras barnhem, Frölundaborg	34 »

Medicinalstyrelsen fortsätter:

Verksamheten vid dessa anstalter har visat sig vara synnerligen betydelsefull och i hög grad ägnad att tillvarata ett folkmaterial, för vilket annars stor risk förelägg, att det skulle hemfalla åt kriminalitet eller annan asocialitet eller också psykiskt insjukna. Dessa anstalter ha en viktig funktion att fylla som observationsanstalter. Som sådana stå de i ständigt samarbete med andra anstalter, som omhändertaga psykiskt abnorma barn, och överflyttningar av barn mellan dessa anstalter och sinnesslö- eller epileptikeranstalter förekomma ofta. Ett friktionsfritt samarbete försvåras dock av att dessa olika anstalter beträffande ersättningen för vården ej intaga samma ställning. Barnavårdsnämnderna äro ej sällan av ekonomiska skäl obenägna att ombesörja överflyttning av ett barn från en anstalt, som medför rätt till ersättning av landstinget, till en anstalt för psykopatiska och nervösa barn, där sådan ersättning ej utgår. Även fördröjes och förhindras ofta av samma anledning omhändertagandet av barn, som vistas i enskilda hem, och vilka borde sändas till anstalt för psykopatiska och nervösa barn. Detta är så mycket mer beklagligt, som åtskilliga av dessa psykopatiska barn utgöra ett värdefullare folkmaterial än vissa av de grupper, som åtnjuta denna förmån, barn som under lämplig behandling kunna utvecklas till dugliga och värdefulla samhällsmedlemmar.

En ändring av lagen i föreslagen riktning kunde enligt medicinalstyrelsen förväntas medföra ökat intresse för inrättandet av dylika hem, vilket styrelsen önskade på allt sätt underlätta.

Över medicinalstyrelsens framställning ha yttranden avgivits av socialvårdskommittén, svenska landstingsförbundet, svenska stadsförbundet samt svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet. För dessa yttranden redogöres å sid. 6 i propositionen.

Statsrådet Rubbestad anförde i propositionen:

»Möjligheterna att bringa psykopatiska och nervösa barn till hälsa äro större ju förr dessa komma under sakkunnig vård och behandling. Såsom av medicinalstyrelsens skrivelse framgår motverkas emellertid önskemålet att i så stor utsträckning som möjligt bereda dem dylik vård och behandling till följd av att enligt nu gällande bestämmelser fattigvårdssamhälle icke äger rätt att av landsting erhålla gottgörelse för avgifter för dylik vård. Önskvärdheten av att kunna genomföra medicinalstyrelsens förslag torde därför ligga i öppen dag. Med hänsyn till frågans begränsade storleksordning torde det pågående utredningsarbetet inom socialvårdslagstiftningen icke böra hindra, att densamma löses separat. Jag vill därför förorda, att förslag framläggas för riksdagen om sådan ändring av 40 § fattigvårdslagen, varom medicinalstyrelsen hemställt. Den ifrågasatta lagändringen torde böra träda i kraft den 1 juli 1944.»

Utskottet har ej funnit skäl till erinran mot det i propositionen framlagda förslaget och får därför hemställa,

Utskottet.

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 3 februari 1944.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman*, *Forsslund*, *Olof Carlsson*, *Mannerskantz*, *Hage*, *Hallagård*, *Hagman* och *Holmbäck*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herr *Olovson* i Västerås, fröken *Andersson*, herr *Pettersson* i Hällbacken, fru *Nordgren*, herr *Hermansson*, fru *Johansson* och herr *Hedlund* i Rådom.
